

LIKABEHANDLINGSPLAN 2011/12

Denna handlingsplan ska finnas tillgänglig i alla verksamheter inom Stiftelsen Kalmar Waldorfskola; i klasspärmarna som finns i varje klassrum, på fritids, i förskolor, i personalrum, hos skolsköterskan samt på kansli och hos rektor, kök och vaktmästeri.

Vår målsättning: NOLLTOLERANS GÄLLER

Vår målsättning är att alla ska känna sig trygga, visa respekt för varandra och varandras olikheter samt utvecklas till ansvarstagande individer.

I vår verksamhet får diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling inte förekomma.

Likabehandlingsplanens innehåll:

1. VARFÖR EN LIKABEHANDLINGSPLAN?	sid 2
2. VAD STÅR BEGREPPET FÖR? DEFINITIONER	sid 3
3. UTDRAG UR SKOLLAG OCH DISKRIMINERINGSLAG	sid 6
4. KALMAR WALDORFSKOLANS VISION	sid 8
5. WALDORFPEDAGOGIKENS INTENTION	sid 8
6. FRÄMJANDE ARBETE	sid 9
7. FÖREBYGGANDE ARBETE	sid 10
8. ÅTGÄRDANDE ARBETE	sid 12
A Rutiner för att <u>upptäcka</u> diskriminering eller annan kränkande behandling	
B Rutiner för att <u>utreda</u> diskriminering eller annan kränkande behandling	
C Rutiner för att <u>åtgärda</u> diskriminering eller annan kränkande behandling	
9. ANSVARSFÖRDELNING	sid 14
10. FÖRÄLDRARNAS VIKTIGA ARBETE	sid 15
11. UPPRÄTTANDE OCH UTVÄRDERING	sid 16
Bilaga 1: Utdrag ur lagar	sid 19
Bilaga 2: Mall Incidentrapport	sid 21

1. VARFÖR EN LIKABEHANDLINGSPLAN?

Likabehandlingsplanen syftar till att främja allas lika rättigheter och möjligheter, i enlighet med FN:s barnkonvention.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling.

Alla barn och elever i skolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar och oavsett etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

En trygg skolvardag är en förutsättning för att lära och utvecklas.

Skolans uppdrag är att arbeta för en miljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Alla elever har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Varje verksamhet ska ha en skriftlig plan för likabehandlingsarbetet.

Lagen ålägger varje enskild verksamhet att bedriva ett målinriktat arbete för att främja lagens syfte. Skolan är skyldig att förebygga, förhindra, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och all annan kränkande behandling. Skyldigheten gäller gentemot såväl elever som personal som kränker/trakasserar annan elev eller personal. Alla som är anställda eller har uppdrag vid skolan lyder under samma lag.

Sedan januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk:

- **Diskrimineringslagen**
- **6 kap. i skollagen**

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har tillsyn över diskrimineringslagen.

Barn- och elevombudet (BEO) och Skolinspektionen har tillsyn över 6 kap. i skollagen om åtgärder mot kränkande behandling.

Det är viktigt att **Likabehandlingsplanen innehåller klara och tydliga rutiner för hur skolans personal ska agera** när det kommer till deras kännedom att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. **Skolan ska utreda vad som hänt och vidta åtgärder** för att förhindra fortsatta kränkningar. Det ska också **vara tydligt vem som ansvarar för uppföljning och för dokumentation.**

2. VAD STÅR BEGREPPEN FÖR? DEFINITIONER

Diskriminering: Diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan och **missgynnandet har samband med någon av diskrimineringsgrunderna**, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande, förutsätter detta någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera i juridisk bemärkelse. Diskriminering kan till exempel ske genom skolans regler och rutiner.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt:

Med **direkt diskriminering** menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling exempelvis till elevens kön. Det kan vara när en flicka nekas visst gymnasieprogram med motivering att det redan går så många flickor på just detta program. Så sägs det ha gått till på de senaste antagningarna till det eftertraktade veterinärprogrammet där pojkar fick företräde då få pojkar sökte.

Indirekt diskriminering kan uppstå genom att behandla alla lika. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutral, men som i praktiken missgynnar en elev. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Diskrimineringsgrunderna är:

Kön, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Kön

Skolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Skolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier av elever.

Trakasserier

Trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en elevs könstillhörighet.

Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material.

Transsexualism

Även transsexuella, alltså personer som har ändrat eller kommer att ändra sin juridiska könstillhörighet, skyddas utifrån diskrimineringsgrunden kön.

Etnisk tillhörighet

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet.

Vad räknas som etnisk tillhörighet?

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Var och en har rätt att bestämma sin egen tillhörighet. Om du är född i Sverige kan du vara rom, same, svensk, kurd eller något annat.

Du kan ha flera etniska tillhörigheter.

Arbeta mot rasism

Skolan har också ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet enligt skollagen.

Religion och annan trosuppfattning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Religion

Religionsfriheten är skyddad i såväl internationella konventioner som i den svenska grundlagen. Undervisningen i skolan ska enligt läroplanen vara icke-konfessionell och skolan får inte missgynna någon elev på grund av hans eller hennes religion.

Annan trosuppfattning

Begreppet *annan trosuppfattning* innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism eller ateism. De anses ha ett naturligt samband med eller vara jämförbara med religion.

Funktionshinder

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionshinder.

Vad räknas som funktionshinder?

Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella och påverka livet på olika sätt.

Som funktionshinder räknas både sådana som syns, som att man använder rullstol, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, ADHD och dyslexi.

Funktionshinder kan uppstå till följd av en sjukdom eller något annat tillstånd. De kan också uppstå till följd av en medfödd eller förvärvad skada.

Sexuell läggning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning.

Med sexuell läggning menas

- homosexualitet
- bisexualitet
- heterosexuallitet.

Skolans värdegrund

Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till sina elever. Det inkluderar arbetet mot homofobi och rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning.

Homofobi är en ideologi, en uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller på homo- och bisexuella människor. En homofobisk hållning strider mot principen om alla människors lika värde och allas lika rättigheter.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Elever får inte diskrimineras eller trakasseras i skolan på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Vad är könsöverskridande identitet eller uttryck?

Diskrimineringsgrunden omfattar de flesta transpersoner. Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck – mot föreställningar om hur kvinnor och män, pojkar och flickor förväntas vara och se ut. Transpersoner kan till exempel vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inter- och transgenderpersoner (personer som definierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna).

För att omfattas av diskrimineringskyddet måste personens könsöverskridande identitet eller uttryck uppfattas av andra, men det krävs inte att den som diskriminerar känner till begreppen.

Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Observera även att transsexuella personer omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

Ålder

Elever får inte diskrimineras eller trakasseras i skolan på grund av ålder.

Det är tillåtet att särbehandla på grund av ålder

- vid tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola eller specialsolan. En sådan bestämmelse kan vara skollagen eller grundskoleförordningen, till exempel indelning i grupper utifrån barnens och elevernas ålder.
- om det finns ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Det gäller till exempel åldersgränserna för tillträde till gymnasium, vuxenutbildning och SFI.

När skyddet mot åldersdiskriminering skulle införas gjorde regeringen en översyn av alla bestämmelser inom utbildningsväsendet. Regeringen hittade inte några bestämmelser som skulle strida mot förbudet.

Ålder som diskrimineringsgrund

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Trakasserier och kränkande behandling Gemensamt för trakasserier och kränkande

behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- fysiska (slag, knuff)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, msn och meddelanden på olika webbcommunities)

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldig till trakasserier.

Kränkande behandling betyder ett uppträdande som utan att ha samband med diskrimineringsgrunderna kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och Internet. Kränkande behandling kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningarna kan också handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. (Förbudet gäller inte befogade tillrättavisningar i syfte att upprätthålla ordning och en god miljö för barn/elever.)

Mobbning

är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

3. UTDRAK UR SKOLLAG OCH DISKRIMINERINGSLAG

Lagarna är uppbyggda kring två delar som skall komplettera varandra:

Skollagen: förbud mot kränkande behandling i enskilda fall.

Diskrimineringslagen: förbud mot diskriminering inklusive trakasserier.

Skollagen (2010:800) 6 kap

1 § Ändamål och tillämpningsområde

Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

2 § Diskriminering

Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

3 § Definitioner

I detta kapitel avses med

- elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna

lag,

- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap.,

- personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och

- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

4 § Tvingande bestämmelser

Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

5 § Ansvar för personalen

Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder

6 § Målinriktat arbete

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

7 § Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

8 § Plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Diskrimineringslagen (2008:567)

1 § Lagens ändamål

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Följande lagar ingår i vårt arbete med likabehandling:

Skollagen kap.6, Diskrimineringslagen 4-5 §, Arbetsmiljölagen kap 3 2§, FN:s konvention om barnets rättigheter, Socialtjänstlagen samt Skolverkets allmänna råd och kommentarer 2009, Lgr11.

4. KALMAR WALDORFSKOLAS VISION

En central målsättning inom Waldorfpedagogiken är att varje individ utifrån sina individuella förutsättningar ges utrymme och möjligheter att utveckla alla sina förmågor till att bli en fri och socialt medveten människa. Vår skolas vision är att den präglas av respekt för människors olikheter och olika förutsättningar. Alla barn och vuxna skall känna sig trygga, och skolan skall vara fri från diskriminering och annan kränkande behandling. Vi verkar för ett gemensamt ansvar för både den sociala, den inre och den yttre miljön; att medarbetare, föräldrar och elever vårdar skolan tillsammans.

5. WALDORFPEDAGOGIKENS INTENTION

Waldorfpedagogiken har som utgångspunkt människans lagbundna utveckling, baserad på Rudolf Steiners syn på människan som kroppslig, själslig och andlig varelse. *Målet med pedagogiken är en fri och socialt medveten människa.*

Det ingår i människans utveckling att konfronteras med kriser och utmaningar, inte minst socialt, för att kunna växa och mogna. Eleverna i en klass, liksom syskon, prövar sina gränser och får sina beteenden speglade. Detta är en viktig och nödvändig del av den sociala utvecklingen. Waldorfpedagogiken bemöter dessa utmaningar med bl.a. noga utvalt berättelsestoff vilket har ett kontinuerligt värdegrundsbaserat och socialt perspektiv, anpassat efter elevernas medvetenhet och mognad.

En annan bärande punkt är mötet mellan elev och lärare, och de relationer som utvecklas under klasslärartiden. I den relationen prövas gränser och utvecklas förtroende.

Alla vuxna på skolan möter eleverna som individer och strävar efter att verka som föredömen.

I skolans vardag uppstår konflikter. Det är all personals skyldighet att använda dessa till att utveckla elevernas tolerans och förståelse för varandras olikheter och förutsättningar. Förmågan att samarbeta och lösa konflikter tränas ständigt.

Kollegiet arbetar regelbundet med utveckling av sig själva, sin sociala kompetens och organisationen. Att löpande arbeta med en värdegrund, vilken innefattar begrepp som individens frihet och ansvar, människors lika värde och hanteringen av de gemensamma resurserna, kommer naturligtvis indirekt eleverna till godo dagligen.

6. ATT FRÄMJA BARNS OCH ELEVERS LIKA RÄTTIGHETER OCH MÖJLIGHETER

Demokrati. Genom skolans självförvaltning och delade ansvar verkar vi för demokrati och medbestämmanderätt.

I början av läsåret presenteras Likabehandlingsplanen för klasserna och på föräldramöte.

Klassläraren/klassföreståndaren är ansvarig för att detta sker.

I klass 1- 4 sker avstämmningar mellan eleverna och klassläraren kontinuerligt (dagligen), där elevernas synpunkter, önskemål beaktas och konflikter löses. Från klass 5 till 12 ingår dessutom en schemalagd klasstimme, där demokratiska former för meningsutbyte och ömsesidig respekt övas. Klasstimmen är ett tillfälle för klassen att diskutera hur läget i klassen är och hur den gångna veckan fungerat för dem; exempelvis dagsläget i klassen, hur de fungerat som klass, vilka aktiviteter de har och vilka eventuella konflikter som kan uppstå i samband med dessa. Detta är en stående punkt under klasstimmen. På klasstimmen utses två klassrepresentanter som för klassens talan vid elevrådsmötet och rapporterar från elevrådet till klassen på klasstimmen.

I elevrådet har eleverna ett forum för sina åsikter och förslag, och i klasserna förs diskussioner om demokratiprocesser, ansvar, representantskap, majoritetsbeslut m.m

Skolan har två elevråd; ett för elever i klass 5-8 som träffas två gånger i månaden samt ett för klass 9-12 som träffas en gång per vecka på schemalagt tid. **Vid höstterminens första elevråd diskuteras likabehandlingsplanen; ansvarig för detta är den medarbetare som är sammankallande till respektive elevråd. I april börjar elevråden utvärdera likabehandlingsplanen och föreslår förbättringsområden.**

En integrerad kursplan. Genom hela skoltiden integreras konst och hantverk, sång och teater i enlighet med Waldorfskolans kursplan. Pojkar och flickor lär sig att behärska både verktyg och tekniker på lika villkor, de sjunger och spelar teater tillsammans och förväntas med självklarhet utveckla både handens och känslans intelligens. Detta främjar jämställdhet och likabehandling på ett lika genomgripande som effektivt sätt.

Livskunskap. Tas upp löpande i många ämnen och situationer. Waldorfpedagogiken genomsyras av en syn på människan som bottnar i ett unikt och grundläggande *jag* hos varje människa. Skolans uppgift är att undervisa och förhålla sig så att detta *jag* får de bästa förutsättningar att växa och utvecklas. Därför genomsyras varje ämne och undervisningssituation av en ideologisk hållning som grundar sig på människans unika värde, och hennes personligt präglade väg till kunskap och utveckling.

Socialt arbete i klasserna. I de yngre klasserna så arbetar vi bl.a. med berättelser som knyter an till sociala situationer där grunder i sociala relationer behandlas. Genom olika aktiviteter och övningar som t.ex. rollspel verkar vi för samarbete, tolerans och förståelse. Ett exempel är de teaterspel som eleverna gör, vilka uppmuntrar till samarbete, utvecklar och balanserar personligheter och temperament, bryter ner eller bygger upp sociala mönster och synliggör alla individers betydelse för helheten. Vi motverkar när så behövs eventuell obalans i de styrkeförhållanden/sociala mönster som finns i en klass/grupp genom att styra upp lagindelningar i gymnastiken, bänklaceringar i klassrummet, grupparbeten eller andra sociala/pedagogiska grupperingar.

Utrymme att vara sig själv. Genom Waldorfpedagogikens varierade och balanserade kursplan får varje elev möjligheter att utveckla många olika färdigheter. Genom att alltid arbeta konstnärligt med både hand och tanke, öppnar sig både utmaningar och möjligheter. Balansen mellan teori och praktik och den bearbetande, konstnärliga aspekten av allt arbete, gör att eleverna utvecklas i självförtroende, självinsikt och självrespekt. Den varierade och balanserade kursplanen ger elever med funktionshinder stora möjligheter att hitta områden att glänsa i, vilket främjar respekt och likabehandling.

7. ATT FÖREBYGGA OCH FÖRHINDRA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

Enkäter. Enkätundersökning genomförs en gång per läsår där kartläggning görs av hur barnen/eleverna upplever relationen till kamrater och skolpersonal. Utfallet följs upp omgående av klasslärare/klassföreståndare och rektor.

Trygghetskarta. Som komplement till enkäten förs kontinuerliga samtal med de yngre barnen/eleverna och de får även ”pricka in” på en ”Trygghetskarta” områden som eventuellt känns otrygga.

Utvecklingssamtal/mentorssamtal. På utvecklingssamtalen/mentorssamtalen, minst en gång per termin, tas frågan upp med elev, tillsammans med målsman om de icke är myndiga, hur kamrat- och vuxenrelationer fungerar.

Förtroenderåd. Skolan har ett förtroenderåd som riktar sig i första hand till föräldrar och medarbetare vid skolan som behöver hjälp i att lösa konflikter, eller balansera en diskussion som riskerar att bli ensidig. Till förtroenderådet kan även eleverna vända sig. Skolsköterskan står till elevernas förfogande för att lyssna av och kanalisera deras behov.

Föräldrar och föräldraråd. Genom att aktivt delta i skolans aktiviteter och ta ansvar för så väl den yttre som den inre miljön, uppmuntras föräldrar till delaktighet och gemenskap. I föräldrarådet verkar klassrepresentanter för samarbete, diskussion, menings- och åsiktsutbyte mellan föräldrar och skola. Föräldrarådet för fram sina synpunkter och önskemål på stiftelseråden där styrelsen och kollegiet är representerade.

Föräldramöten och föräldrakontakter. Täta föräldramöten eftersträvas, för kontinuerlig avstämning av klasssituationen, då bl.a. det sociala klimatet i klassen diskuteras. Föräldrautbildning i Waldorfpedagogik erbjuds för alla föräldrar. Vid föräldramöten tas olika aspekter av praktiskt likabehandlingsarbete upp.

Gemensamma aktiviteter. Kollegiet ordnar regelbundet gemensamma fester, spel och aktiviteter så som friluftsdagar där alla skolans elever deltar från förskoleklass till gymnasiet. Detta bidrar till en känsla av gemenskap, socialt ansvar och klassövergripande kontakter. Under våra månadsfester får eleverna öva sig i att både lyssna och träda fram.

Klasskonferens. En gång per termin träffas de lärare som har undervisning med klassen för att diskutera varje enskild elev i klassen. En stor vikt läggs då även på elevens sociala situation.

Kollegiet. Kollegiet träffas i sin helhet en gång i veckan, på torsdagar mellan klockan 14:30 – 19:00. Förutom ett löpande studium, en konstnärlig del och arbetet med de administrativa frågorna, avsätts varje vecka tid för elevfrågor. Enskilda elever synliggörs och pedagoger kan ta hjälp och stöd av varandra. Att se/stötta elever blir på så sätt hela kollegiets ansvar. Även hela klasser tas upp till diskussion ur olika sociala och pedagogiska aspekter.

Kompetensutveckling. Hela kollegiet fortbildas tillsammans genom det löpande studiet, nationella Waldorfläramöten, gemensamma studiedagar och dylikt. Då enskilda kollegor vidareutbildar sig kommer det hela kollegiet till godo genom föredrag, diskussioner och övrigt material. Elevrådsrepresentanter och elevskyddsombud genomgår lokala och/eller åker på rikstäckande utbildningar. Externa föredragshållare inbjuds, exempelvis till de sk ”Politiska caféerna” i de högre klasserna.

Noll-tolerans av diskriminering, trakasserier och all annan kränkande behandling. Vi accepterar inte kränkande behandling i någon form. Det kan exempelvis vara slag, knuffar, tafsande, retsamhet, utfrysning, ovälkomna ”skämt”, ironiska eller nedsättande kommentarer, skymfande

tillmälen/"smeknamn", genom att information undanhålls eller förvanskas, att allvar möts med ironi, att elevens framföranden/beteenden bemöts negativt (t.ex. med suckar, miner eller "himlande" ögon), att "skitsnack" förekommer bakom ryggen på vissa elever, att elevens personliga utrymme eller ägodelar utsätts för ovälkomna eller obehagliga handlingar, att det skickas lappar, e-post, SMS, MMS eller liknande med kränkande innehåll, och alla andra former av nedvärderande, sårande eller kränkande beteenden. I förebyggande syfte diskuteras dessa uttryck för maktspråk kontinuerligt på klasstimmar och föräldramöten, och tas också upp i ämnen som datakunskap, idrott och religion.

Rastvakter. Ett rastvaktsschema är upprättat, och alla lärare förväntas vara bland eleverna på raster och luncher.

Skolhälsovård. Skolsystemet finns regelbundet tillgängligt för obokade, spontana besök från eleverna. Hon för även hälsosamtal med eleverna i vissa klasser, då även sociala frågor tas upp. Skolsystemet informeras löpande om aktuella elevfrågor och har regelbundna avstämningsmöten med övriga i elevhälsan. Skolhälsovården har tillgång till skolläkare och vid behov kan kurator/psykolog konsulteras.

Utvecklingssamtal och omdömen. Individuella utvecklingssamtal/mentorssamtal sker med varje elev två gånger per läsår. Då diskuteras bl.a. elevens upplevelse av kamratskapet och sin sociala situation. I elevernas allmänna omdömen, de så kallade läsårsbrevens, speglas också deras sociala utveckling. För de äldre grundskolbarnen föregås samtalet av en självuppskattning.

Trivselregler. Gemensamma och mer generella trivselregler finns tillgängliga för alla i skolkatalogen. Varje arbetsenhet vid förskolan, skolan och eftermiddagshem arbetar fram mer specifika trivselregler för de olika stadierna för att passa åldersgruppen de är avsedda för. För skolans del sker detta i samarbetet med elevrådet.

Faddersystemet. Varje ny klass hälsas välkommen till skolan av sin fadderklass vid skolstartens upprop. Redan under vårterminen har förskoleklassen och den blivande fadderklassen knutit an till varandra genom gemensamma aktiviteter som exempelvis utflykter. Eftersträvansvärt är att de äldre eleverna i fadderklassen bryr sig om de yngre på raster och kan vara till hjälp och förebild i vissa undervisningssituationer som då klass 1 lär sig sticka.

8. ATT ÅTGÄRDA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

A. RUTINER FÖR ATT UPPTÄCKA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Det är av stor vikt att på ett så tidigt stadium som möjligt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för att kunna bemöta och sätta stopp för detta.

Enkätundersökningar genomförs för kartläggning av elevernas upplevelse av trivsel och trygghet, relationer till kamrater och skolpersonal. De yngre barnen får en ”trygghetskarta” att fylla i.

Vi strävar efter att ha god uppsikt över alla utrymmen och platser där barn och elever befinner sig. Till hjälp har vi ett rastvakt-schema med olika ansvarsområden.

Vi strävar efter att vara medvetna, uppmärksamma och lyhörda på eleverna under hela skoldagen, då all personal har skyldighet att uppmärksamma diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling om sådan förekommer.

Vi har som avsikt att skapa samtalssituationer där elevernas trivsel och trygghet står i centrum. Detta gör vi bl.a. genom att i varje klass föra rutinmässiga samtal i små grupper några gånger per år, och att i utvecklingssamtal ta upp och belysa sociala frågor. Varje skoldag äter och samtalar personalen tillsammans med eleverna.

Vi är uppmärksamma på hög frånvaro.

Vid minsta misstanke om att diskriminering och/eller kränkningar förekommer tas frågan upp med berörda lärare för att fler vuxna skall kunna vara uppmärksamma på de berörda eleverna. Frågor ställs till eleverna, som uppmuntras till att rapportera vad de ser och upplever till någon vuxen som de har förtroende för.

Eleverna ges information om vem de kan vända sig till om de upplever sig bli utsatta på något sätt. Genom att ha flera personer de kan vända sig till, minskas risken att eleverna begränsas i sin möjlighet att rapportera eventuella kränkningar/diskriminering som skett av medarbetare i verksamheten. Denna information ges även till föräldrar och vårdnadshavare.

Vi strävar efter att dokumentera även misstankar om diskriminering och/eller andra kränkningar i incidentrapporter.

B. RUTINER FÖR ATT UTREDA DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Då kännedom fås om att någon form av trakasserier eller kränkande behandling har skett eller misstänks ha skett, skall **klassansvarig lärare omedelbart informeras**. Denne har sedan **huvudansvaret för att en utredning av det inträffade sker och att händelsen dokumenteras**. Dokumentationen ska förvaras av elevhälsan. Om det är ett upprepat beteende eller att händelsen bedöms som allvarlig skall rektor alltid informeras.

Om en elev misstänks ha utsatts för kränkning/trakasserier av en medarbetare, bör utredningsarbetet alltid ledas av rektor.

I varje enskilt fall görs en bedömning om en anmälan skall göras till andra myndigheter.

När det har kommit till klasslärares kännedom så planerar denne för hur händelsen ska hanteras. **Om klasslärare behöver så tar denne hjälp av elevhälsan och eventuellt rektor.**

Det är mycket viktigt att händelsen hanteras snabbt varför detta prioriteras framför annan undervisning. Andra lärare har ansvar att täcka upp för den eller de lärare som utreder händelsen.

Utredningen skall syfta till att få klarhet i vad som har hänt, händelsen skall dokumenteras och sedan ligga till grund för vilka åtgärder som skall vidtas. Det är viktigt att den som utreder samlar information kring det inträffade och undviker att lägga några värderingar i det som har skett.

Information till vårdnadshavare ska ske skyndsamt och fortlöpande. Detta skall göras samma dag eller senast dagen efter, och det kan göras antingen skriftligt eller muntligt.

Utredningen dokumenteras med hjälp av en incidentrapport och arkiveras hos elevhälsan.

Incidentrapporten inkluderar allsidig information om vem som varit inblandad, vad som hänt och när, om och när föräldrar/elevhälsan/rektorer har informerats m.m. Beroende på vad utredningen visar beslutas vilka åtgärder som sedan vidtas.

C. RUTINER FÖR ATT ÅTGÄRDA DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

När det har blivit fastställt att diskriminering och/eller kränkande behandling har skett så skall detta snabbt åtgärdas. **Ansvarig för utredningen, vidtar åtgärder i samråd med de berörda parterna.** Målet med åtgärderna är att kränkningarna upphör och att en trygg situation skapas. Vilka åtgärder som bestäms beror på kränkningens karaktär och omfattning.

Åtgärder sätts in både för de elever som blivit utsatta och de som utsätter. De utsatta eleverna kan t.ex. få samtalsstöd, planeringen av grupparbeten och/eller lagindelning kan anpassas efter behov osv. De elever som kränkt eller trakasserat kan t.ex. få samtalsstöd genom en kontaktperson, men även förbud mot att vistas inom vissa områden under en begränsad tid osv.

Det är viktigt att skolan tydligt tar avstånd från det inträffade och klargör att det kränkande beteendet inte är acceptabelt. I löpande samtal skall den som har kränkt/mobbats få stöd och klara direktiv i hur hon/han måste förändra sitt beteende, och ges stöd till detta. Ansvarig lärare informerar berörda kollegor om det som hänt. De kan hjälpa eleven genom att vara extra uppmärksamma och tillgängliga. De som blivit utsatta får stöd i att sätta gränser och att säga ifrån.

De pedagoger som är ansvariga ser till att en uppföljning och utvärdering av åtgärderna görs. De är också **ansvariga för dokumentationen** av åtgärderna och det uppföljande/utvärderande arbetet. Dokumentationen förvaras hos elevhälsan.

Om händelsen upprepas/fortgår kallar rektor till ett möte där elev, föräldrar, klasslärare, elevhälsoteamet med skolsköterska deltar. Vid enstaka fall kan det bli aktuellt att även tillkalla kollegierepresentanter från förtroendegruppen. På konferenserna beslutas om åtgärder ska ligga på organisatorisk, grupp- eller individnivå.

Om vi inte kommer tillrätta med en kränkning eller diskriminerande handling, ska den anmälas till diskrimineringsombudsmannen. Om den måste anses vara grov, ska rektor göra en polisanmälan.

9. ANSVARFÖRDELNING

Rektor:

Det är rektors ansvar enligt lag och förarbeten att:

- Se till att alla medarbetare, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten på skolan.
- Se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.
- Årligen upprätta, utvärdera och revidera en likabehandlingsplan i samarbete med medarbetarna och eleverna.
- Om någon i skolan får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och åtgärder vidtas.
- Se till att medarbetarna vid skolan har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling, och de åtgärder som vidtagits.

Lärare och andra medarbetare:

Det är lärares och andra medarbetares skyldighet att:

- Följa skolans likabehandlingsplan.
- Ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling.
- Se till att åtgärder vidtas då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- Dokumentera misstänkt/anmäld/upptäckt diskriminering eller annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtagits.
- Bevaka att utredda fall av diskriminering eller annan kränkande behandling följs upp.

Elever:

Det är alla elevers gemensamma ansvar att:

- Påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer i skolan.

Elevers rätt till stöd:

Det är den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande.

Eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt. Elevers upplevelser av kränkning får inte avfärdas. Vem eleven än kontaktar så har han/hon ***rätt att bli tagen på allvar och få stöd.*** För att skolan ska kunna göra något måste någon i personalen få vetskap om det inträffade. Åtgärderna ska i möjligaste mån ske i samråd med eleven. Medarbetarna har dock alltid ett vuxenansvar att skydda barn och elever från att fara illa.

10. FÖRÄLDRARNAS VIKTIGA ARBETE

Du som förälder är viktig i arbetet med att motverka kränkande behandling och mobbning på vår skola. Det är alla vuxnas ansvar att se till att våra barn är trygga och mår bra.

Att samtala hemma kring vad kränkande behandling är, var och när den kan förekomma, och vad man gör om man upptäcker eller misstänker sådana händelser, är ett bra första steg. Att bidra till ett positivt klassklimat, genom att t.ex. ordna utflykter och fritidsaktiviteter för *alla* barn i klassen, är också utmärkt.

Tecken på att någon är mobbad/utsatt för kränkande behandling kan variera. Signalerna kan t.ex. vara ovilja att gå i skolan, ont i magen eller huvudvärk, blåmärken, smutsiga och/eller sönderrivna kläder, nedstämdhet etc. Eleven kanske sluter sig; vill inte berätta hur det är i skolan, eller kanske inte har några kamrater. Tecknen kan vara många och individuella, men bara misstanken att något är fel är tillräckligt för att ett samtal med klassansvarig bör initieras.

Tecken på att någon kränker/mobbar kan också variera. Idag förekommer mobbning också via nätet och/eller mobiltelefoner. Om en elev spenderar mycket tid framför datorn, samtidigt som han/hon döljer vad som försiggår, finns det skäl att fråga. Att hemma upprepade gånger göra sig rolig på någon annans bekostnad, eller tala om någon klasskamrat på ett nedvärderande och/eller kränkande sätt kan också vara en anledning för föräldrarna att skärpa uppmärksamheten.

Detta gäller både det egna barnet och andras barn. Tyvärr kan mobbning och kränkande behandling pågå under lång tid utan att något görs. Om du som förälder får vetskapen om eller misstänker att mobbning/kränkande behandling förekommer är det din skyldighet att agera. Klassansvarig lärare (eller rektor) skall omedelbart informeras och därmed lämnas ansvaret för situationen över till honom/henne.

De ansvariga har tystnadsplikt, vilket innebär att de förbundit sig att inte röja något av det som delges dem utan samtycke av berörda parter (ett undantag är anmälningsplikten enligt 71 § socialtjänstlagen) till utomstående.

Om ditt eget barn mobbar eller blir mobbat, har du rätt att bli informerad om detta av berörd lärare eller av rektor. Omvänt är du skyldig att rapportera om du vet att diskriminering och/eller kränkningar förekommer. Under utredningen och åtgärdsarbetet är ditt stöd ovärderligt. Du kan stötta processen genom att finnas där för ditt barn, försöka vara så saklig och öppen som möjligt, och ge ditt förtroende till den klassansvarige/ansvariga. Se till att du själv får det stöd du behöver, men om möjligt, undvik att låta känslorna få alltför fritt spelrum. En mobbningsituation är alltid laddad, men man hjälper de drabbade bäst genom att försöka agera lugnt och sakligt.

Som medförälder i en klass där mobbning förekommer är det viktigt att veta att du aldrig kan få tillgång till all information om den aktuella situationen, och att om du tar ställning i konflikten så motverkar du processen. Ditt stöd till de drabbade och de ansvariga ger du bäst genom att vara lugn, diskret och ha förtroende.

Om man som förälder förlorar förtroendet för de ansvariga, eller är missnöjd med processen, då någon blivit kränkt kan man vända sig till **skolans rektor** (eller till skolans förtroendegrupp). Tankar, reflektioner och frågor om skolans handlingsplan mot kränkande behandling ställs till **kollegiet**.

11.UPPRÄTTANDE OCH UTVÄRDERING AV LIKABEHANDLINGSPLANEN

Vår avsikt är:

- Att utvärdera likabehandlingsplanen under efterbearbetningsdagarna vid vårterminens slut.
- Att upprätta en likabehandlingsplan för 2011-2012 under förberedelsedagarna inför höstterminens start.
- Att underlätta för dokumentation av incidenter och utredningar
- Att planera och genomföra kontinuerligt arbete i kollegiet med likabehandlingsplanen.
- Att göra likabehandlingsplanen mer lättförståelig.

Information:

- Att likabehandlingsplanen blir tillgänglig i alla stiftelsens verksamheter och i klassrum, samt på hemsidan
- Att informera alla medarbetare om diskrimineringslagen och vad den innebär vid höstterminens start
- Att likabehandlingsplanen diskuteras utförligt tillsammans med eleverna på skolan, anpassat efter ålder och mognad
- Att information om arbetet med likabehandlingsplanen delges föräldrar genom bl.a. föräldramöten, Föräldrarådet och skolans informationsblad

Uppsikt/upptäckt:

- ♣ Att skapa tydliga rutiner för upptäckt, utredning och åtgärder av diskriminering eller kränkande behandling
- ♣ Att öka närvaron av vuxna på raster och under lunchen i de utrymmen där eleverna umgås
- ♣ Att göra enkätundersökningar
- ♣ Att öka elevernas delaktighet i arbetet med att motverka diskriminering eller kränkande behandling på skolan.

Specifika åtgärder med utgångspunkt i diskrimineringsgrunderna

Kön

- Att i undervisningen ge möjligheter för gränsöverskridande aktiviteter. Att fortsätta diskussionen med eleverna kring köns lika värde, användningen av könsord, kopplat till värderingen av de olika könen.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

- Att verka för förståelse och tolerans.

Etnisk tillhörighet

- Vi ser till att föräldrar, som har svårigheter att förstå svenska, får tillgång till all information. Vi informerar föräldrarna om SV2 och rätten till modersmålsundervisning.

Religion eller trosuppfattning

- Vår religionsundervisning är konfessionsfri.

Funktionshinder

- Vi eftersträvar ändamålsenliga lokaler anpassade till elevernas behov. Skolans ytterdörrar har dörröppnare, innerdörrarna har handikapsvänliga trösklar, hiss och handikapptoiletter finns.

Sexuell läggning

- Att fortsätta diskussionen med eleverna kring var och ens rätt till sin sexuella läggning. Verka för respekt och tolerans. Diskutera användning av t.ex. ordet böj i sitt vardagsspråk, kopplat till värderingen av olika sexuell läggning.

Ålder

- Waldorfpedagogiken har som mål att anpassa undervisningen till olika åldrars behov och förutsättningar.

Inom skolans tak ryms, i enlighet med Waldorfskolans kursplan åldrarna 1-19. Se ”En väg till frihet”. Målbeskrivning och läroplan för waldorfpedagogiken –förskola, grundskola, gymnasium och fritidshem. Ålderöverskridande aktiviteter som t.ex. gemensamma månadsfester blir naturliga mötespunkter att se varandra, att utveckla förståelse och respekt för vandra.

- Lärare skall inte tvingas lämna sin tjänst på grund av ålder, så länge han/hon har kapacitet att utöva sitt yrke till gagn för eleverna.

UTVÄRDERING: Likabehandlingsplanen läsåret 2010/2011

Skolans värdegrund med likabehandlingsplan, trygghetsarbete och elevdemokrati i fokus var ett prioriterat målområde i den lokala arbetsplanen upprättad inför läsåret 2010/2011.

Se Lokal Arbetsplan Läsåret 2010/2011.

Utvärdering: Likabehandlingsplan

Medarbetare, elever och föräldrar har informerats om innehållet i likabehandlingsplanen, på kollegier, i elevråd, på klasstimmar och föräldramöten.

Likabehandlingsplanen har funnits tillgänglig i alla verksamheter inom Stiftelsen Kalmar Waldorfskola, exempelvis på anslagstavlor och i klasspärmarna.

Skolans ordningsregler, utformade i samverkan med eleverna har fungerat väl. Temat för sedvanligt lärarspex på uppropet inför terminstarten efter sommarlovet var just ”hänsyn och respekt”, med utgångspunkt i vad som gäller i en social gemenskap. En av elever och föräldrar mycket uppskattad uppstart på läsåret och det har många gånger under det gångna året räckt med ett uttalat ”hänsyn och respekt”, likt ett hemligt mantra, ett igenkännande leende, en påminnelse med förväntad effekt! För att underlätta dokumentation av incidenter och ev. utredningar har ett underlag för incidentrapportering framtagits och rutiner kring rapporteringen utarbetats.

Ett fåtal incidentrapporter har skrivits under läsåret.

För ökad förståelse för människors olika livsvillkor och acceptans av olikheter har externa föredragshållare inbjudits till de sk Politiska Caféerna som regelbundet hållits för de äldre högstadieleverna och gymnasisterna, klasserna 8-12.

Politiska caféer i år för klass 9-12

- Peter Elm föredragshållare om våldet bland ungdomar och att våga bry sig om varandra.

- Josefin Frendin, Waldorfelev på vår skola återkom efter några år och berättade om sitt arbete med ”Hemlösa och utsatta människor” i Kalifornien.

- I samband med Operation Dagsverke inbjöds en av IM:s (Individuell Människohjälp) medarbetare i Kalmar regionen och berättade för elever om sin

resa till skolor i Himalaya trakten. De insamlade pengarna från Operation Dagsverke gick i år till dessa skolor.

- Elever och en lärare besökte Dalai Lama mötet i Lund. Detta möt återgavs sedan på skolan för högstadiet och gymnasiet genom film, föredrag och samtal.

Elever från Kalmar Waldorfskolas gymnasium deltog i FN-rollspelen, en simulering av FN's generalförsamling, ett återkommande samarbetsprojekt tillsammans med kommunens övriga gymnasieskolor.

Att bjuda in RFSL kvarstår.

Utvärdering: Trygghetsarbete

Enkät och "Trygghetskartor" visar att eleverna över lag känner sig trygga i sin skolmiljö.

De gemensamt utformade trivsel- och ordningsreglerna efterföljs. Ledord har varit : "Hänsyn och respekt"!

Det har varit svårt att få till ett heltäckande, fungerande rastvakt-schema.

För att tydliggöra vem som är rastvakt kommer gula rastvaktvästar att införas på prov.

Systemet med faddrar är välfungerande. Klass 7 har varit faddrar för eleverna i förskoleklassen och i klass 1. De har under läsåret gjort flera aktiviteter tillsammans.

"Klassänglar har inte införts". Osäkerhet kring deras funktion.

Utvärdering: Elevdemokrati

Klassråd och elevråd fungerade bra med regelbundna möten.

Elevrådet deltog också i det av Waldorfskolorna i Stockholm anordnade nationellt elevrådsmöte, där alla Waldorfskolor var välkomna. Vi hade 6 representanter med från klass 8 till och med gymnasiet. Mötet hölls på Örjanskolan.

Ett par stormöten har hållits per termin för gemensamma, allmängiltiga frågor och/eller information rörande de äldre elevernas verksamhet, klasserna 8-12.

Regelbundenheten i de Politiska Caférna kunde varit bättre. En person bör utses som ansvarar för planering och genomförande av dessa. Elevernas medverkan bör uppmuntras.

Denna handlingsplan är i sin slutgiltiga version sammanställd av:

Cecilia Ferrari/Rektor

Irmeli Green/Rektor

Bilaga 1

Diskrimineringslagen 4§

I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering; att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,
2. indirekt diskriminering; att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, visst funktionshinder, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,
3. trakasserier; ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder,
4. sexuella trakasserier; ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,
5. instruktioner att diskriminera; order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-4 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Lgr 11

Förståelse och medmänsklighet

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska präglade verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald. Medvetenhet om det egna och delaktighet i det gemensamma kulturarvet ger en trygg identitet som är viktig att utveckla tillsammans med förmågan att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar. Skolan är en social och kulturell mötesplats som både har en möjlighet och ett ansvar för att stärka denna förmåga hos alla som arbetar där.

Arbetsmiljölagen 3 kap 2§

Arbetsgivaren skall vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren (eleven/pedagoger) utsätts för ohälsa eller olycksfall.

FN:s konvention om barns rättigheter

"Barnkonventionen sätter barnperspektivet och rätten till likabehandling i fokus. Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall komma i främsta rummet."

Socialtjänstlagen

”Verksamheter som berör barn och ungdomar är skyldiga att göra anmälan till socialnämnden enligt 14 kap 1§ socialtjänstlagen (2001:453)”

Otrygghets / incidentrapport

Anmält av:	Datum:
Drabbad, namn och klass:	Gärningsman, namn och klass:
Vittnen namn och klass:	
Kort beskrivning (tidpunkt, plats, förlopp):	
Vidtagna åtgärder:	
Förslag till vidare åtgärd:	
Uppföljning:	
Resultat av åtgärder:	
Arendet avslutat datum:	
Personal som arbetat med fallet:	